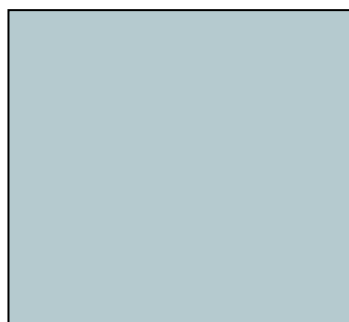
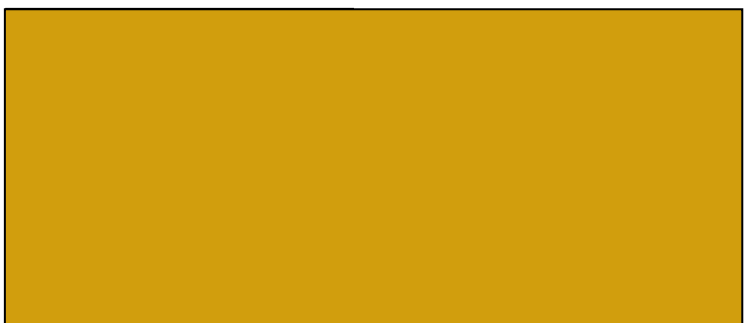

Förvaltningsplan rovdjur Östergötland

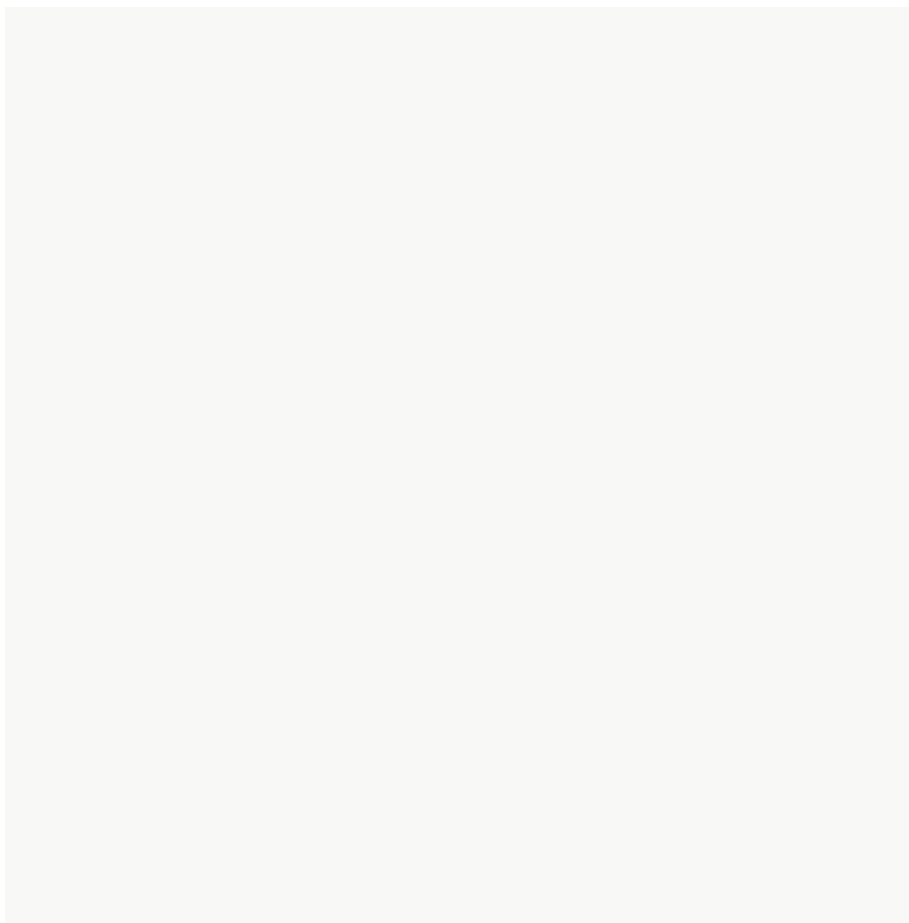
Period
2025-2030

UTSKAST

Titel: Förvaltningsplan för stora rovdjur i Östergötlands län 2025–2030
ISBN: [Klicka här och skriv]
Rapportnummer: [Klicka här och skriv]
Diarienummer: [Klicka här och skriv]
Utgivningsår: 2024
Omslagsbild: Magnus Elander/Scandinav

Förord

Länsstyrelsen i Östergötland, Linköpings slott xx december 2024

[Skriv namn]
Landshövding Östergötland

Innehåll

FÖRORD	3
INLEDNING	6
Syfte.....	6
Målgrupp.....	6
ROVDJUR I ÖSTERGÖTLANDS LÄN	7
Lodjur.....	7
Varg.....	8
MÅL I ROVDJURSFÖRVALTNINGEN	9
Mål att minska skador på tamdjur.....	9
Skador på tamdjur.....	9
Förebyggande åtgärder mot skador på tamdjur.....	9
Besiktning av skador på tamdjur.....	10
Ersättning vid rovdjursangrepp.....	10
Mål att öka förtroende för förvaltningen.....	12
Mål att uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus.....	13
Mål att endast legal jakt ska förekomma.....	15
Licensjakt.....	15
Skyddsjakt.....	15
Motverka illegal jakt.....	16
UPPFÖLJNING	17
BILAGA 1. FÖRVALTNINGENS ORGANISATION	18
Rovdjursförvaltningsområde.....	18
Länsstyrelsen.....	19
Viltförvaltningsdelegationen.....	19
Samverkansrådet.....	19
Naturvårdsverket.....	19
BILAGA 2. LAGAR OCH REGLER I ROVDJURSFÖRVALTNINGEN	21
Förordningar, propositioner och direktiv.....	21
Förordning (2009:1263).....	21

Förordning (2009:1474).....	21
Jaktförordningen (1987:905).....	22
Viltskadeförordning (2001:724).....	22
Rovdjursproposition	22
EU:s naturvårdsdirektiv.....	22
BILAGA 3. DOKUMENT OCH LÄNKAR.....	24
Minimnivåer	24
Beslut om minimnivåer	24
Nationella processer	24
Översyn av minimnivåer	24
Inventeringsmetodik.....	24
Fastställda instruktioner för rovdjursinventering.....	24
Riktlinjer om skyddsjakt.....	24
Naturvårdsverkets riktlinjer om skyddsjakt.....	24
Viltskadecenters rekommendationer	25
Ersättningsrekommendationer	25
Nära vargar	25
Rovdjursavvisande stängsel	25

Inledning

Det övergripande målet för den svenska rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska finnas i ett så stort antal att de långsiktigt kan finnas kvar i den svenska faunan, samt att arterna kan sprida sig i sina naturliga utbredningsområden, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. Det övergripande målet har delats upp i fyra delmål:

- Uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus
- Skador på tamdjur ska inte vara så omfattande att tamdjurshållning påtagligt försvåras
- Ökat förtroende för förvaltningen
- Ingen illegal jakt

I denna förvaltningsplan beskrivs hur de politiska målen om en gynnsam bevarandestatus och långsiktiga rovdjursstammar ska uppnås på regional nivå. Med rovdjur avses i denna förvaltningsplan i första hand lodjur, varg och kungsörn. Björn och järv omfattas också av samma lagstiftning och regler men förekommer inte i Östergötlands län och berörs inte av planen.

Förvaltningsplanen ska, enligt förordning om viltförvaltningsdelegation (2009:1474), prövas för godkännande av länets viltförvaltningsdelegation. Planen ska gälla under perioden 2025–2030. Förändras förutsättningarna för förvaltningen bör dock planen revideras tidigare.

Syfte

Syftet med planen är att vara ett verktyg för den regionala förvaltningen av stora rovdjur. Planen ska ge förutsättningar för en förutsägbar förvaltning med tydliga mål och riktlinjer och åtgärder för hur målen ska uppfyllas. Tillsammans med öppenhet och dialog kring den regionala förvaltningens mål och strategier kan även de konflikter och motsättningar som finns i synen på de stora rovdjuren förebyggas och minskas. Syftet är också att översiktligt beskriva rovdjursförekomsten i länet och hur rovdjursförvaltningen i länet fungerar.

Målgrupp

Förvaltningsplanen ska användas av förvaltande myndigheter som ett verktyg i den löpande förvaltningen. Förvaltningsplanens målgrupp är i första hand Länsstyrelsens tjänstemän, Viltförvaltningsdelegationen och berörda intresseorganisationer. Den är också till för länets invånare som en källa till information.

Rovdjur i Östergötlands län

Lodjur

Lodjur kan förekomma i hela länet med större koncentration i skogslandskap. Populationen har en naturlig upp- och nedgång i antal på grund av påverkan av bland annat bytestillgång, geografiska förutsättningar och förvaltningsmässiga faktorer. Lodjuret är en toppredator i det ekologiska systemet. När lodjuret slår ett byte bidrar det till att andra djur får föda.

För att räkna ut antalet djur i populationen används en omräkningsfaktor som multipliceras med antalet familjegrupper. Omräkningsfaktorn varierar i landet på grund av tillgången av byte. Östergötland har hög bytestäthet.

Bytestäthetskategori	Omräkningsfaktor
Norra renskötseområdet	6,24 (± 73 SD)
Södra renskötseområdet	6,14 (± 44 SD)
Låg bytestäthet	6,24 (± 73 SD)
Hög bytesdjurstäthet	5,48 (± 40 SD)

Tabell 1 Omräkningsfaktor (standardavvikelse (SD)) för hur många djur som en familjegrupp motsvarar. Hela södra förvaltningsområdet har hög bytestäthet.

Bild 1 Populationsutveckling lodjur i Östergötland

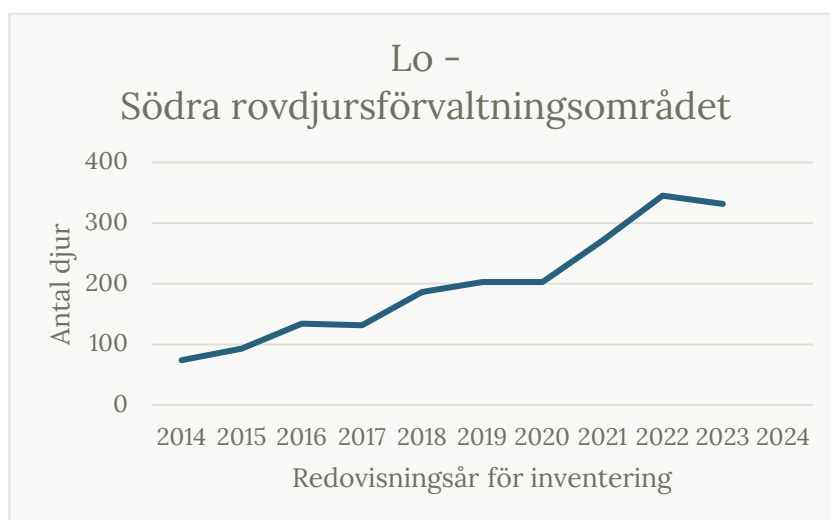

Bild 2 Populationsutveckling lodjur i södra rovdjursförvaltningsområde

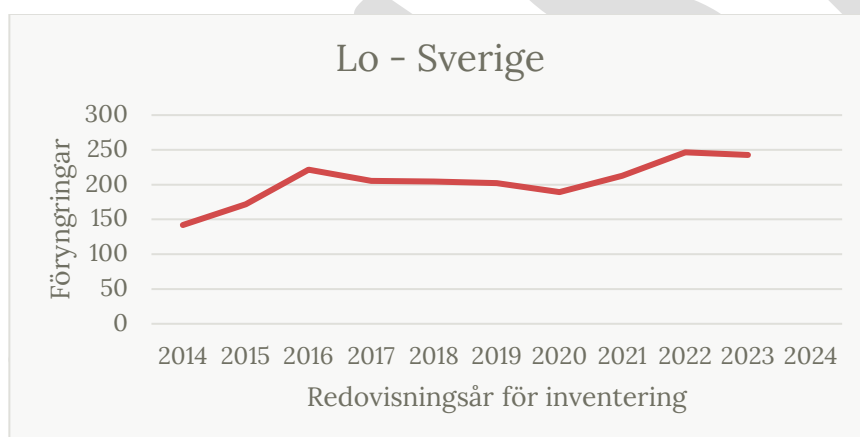

Bild 3 Populationsutveckling lodjur i Sverige

Varg

Varg förekommer i hela länet men finns stationärt i den norra delen. 2018 etablerade sig det första vargparet mellan Ljungsbro och Hällestad, så kallade Långbogenreviret. Idag (2024) finns även Fågelmossen och Tisaren, som är revir där det förekommer stationära vargar, se bild fyra. Reviret Tisaren delas med Örebro län. I södra delen av länet rör sig s.k. "vandringstvargar", det är vargar som ännu inte blivit stationära (ofta unga vargar). De rör sig långa sträckor för att hitta mat, hemområde och partner.

Bild 4 Karta som beskriver ungefärliga område för stationära vargar 2023/2024 i Östergötland

Under inventeringen 2022/2023 beräknades den svenska populationen till 450 (95% CI = 356–585) vargar. Detta beräknas genom att man använder omräkningsfaktorn 10 (multipliserar antal föryrningar med 10).

Denna uppskattning av populationens storlek inkluderar levande och kända döda vargar under hela inventeringsperioden 1 oktober – 31 mars.

Mål i rovdjursförvaltningen

Mål att minska skador på tamdjur

Skador på tamdjur ska inte vara så omfattande att tamdjurshållning påtagligt försvåras eller omöjliggörs.

Skador på tamdjur

Det går inte att se något mönster i hur många angrepp som inträffar i länet per år. De flesta angreppen är på får och getter men förekommer också på hundar och nötdjur. Angrepp av kungsörn är mycket ovanligt.

Förebyggande åtgärder mot skador på tamdjur

För att minska risken för viltskador orsakade av stora rovdjur ska i första

hand skadeförebyggande åtgärder vidtas. Att vidta akutåtgärder vid angrepp är en mycket viktig åtgärd för att förhindra nya angrepp, länsstyrelsen kan vara behjälplig med material i situationen. Bidrag till permanenta förebyggande åtgärder, till exempel rovdjursavvisande stängsel och skyddande västar mot rovdjur till jakthundar, kan sökas hos Länsstyrelsen. Bidrag betalas ut via Länsstyrelsens viltskademedel i mån av medel. För att skydda hundar mot angrepp av varg finns möjlighet att söka bidrag till skyddsväst. För att förhindra ytterligare skada kan skydds jakt vara en förebyggande åtgärd om andra lämpliga lösningar inte är möjliga. Licensjakt som riktas mot skadedrabbade områden kan förebygga skada.

Besiktning av skador på tamdjur

Alla skador som misstänks vara orsakade av stora rovdjur bör anmälas till Länsstyrelsen. Därigenom kan de bli besiktigade av Länsstyrelsens besiktningspersoner. Besiktningspersonerna är förordnade av Länsstyrelsen och utbildade av Viltskadecenter. I besiktningspersonalens uppdrag ingår att bedöma om skadan är gjord av ett stort rovdjur samt att ge rådgivning och hjälp med insatser för att minska risken för upprepade angrepp. Länsstyrelsen har beredskap att vara behjälplig vid akutåtgärder efter ett angrepp tex genom att låna ut material som syftar till att minska risken för ytterligare angrepp på samma gård. Det kan till exempel vara lapptyg, elnät eller ljud- och ljusskrämmor.

Ersättning vid rovdjursangrepp

Djurägare som drabbas av rovdjursskador har efter en besiktning möjlighet att söka ekonomisk kompensation från Viltskadeanslaget. Vilken typ av ersättning en sökande kan få regleras i Viltskadeförordningen. Ersättningens belopp utgår från de rekommendationer som Viltskadecenter vid Sveriges Lantbruksuniversitet tar fram.

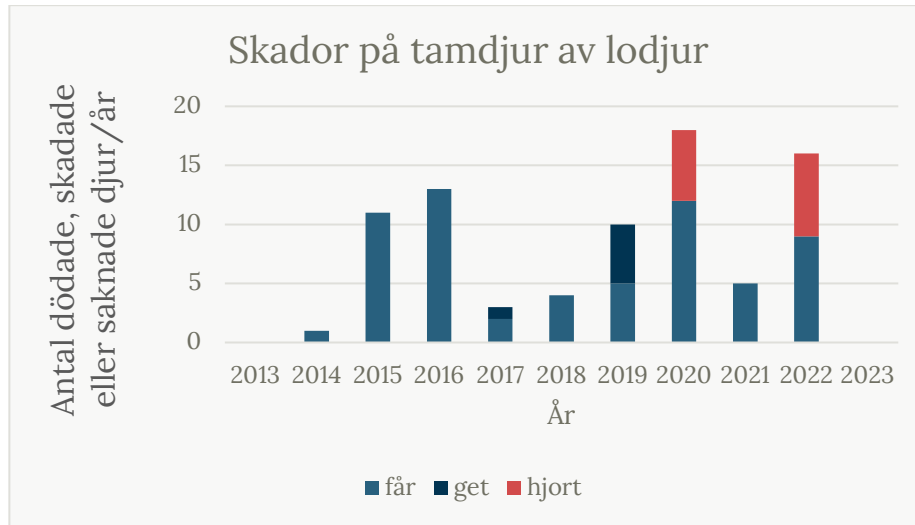

Bild 5 Antal angrepp orsakade av lo (dödade, skadade eller saknade djur i Östergötland/år).

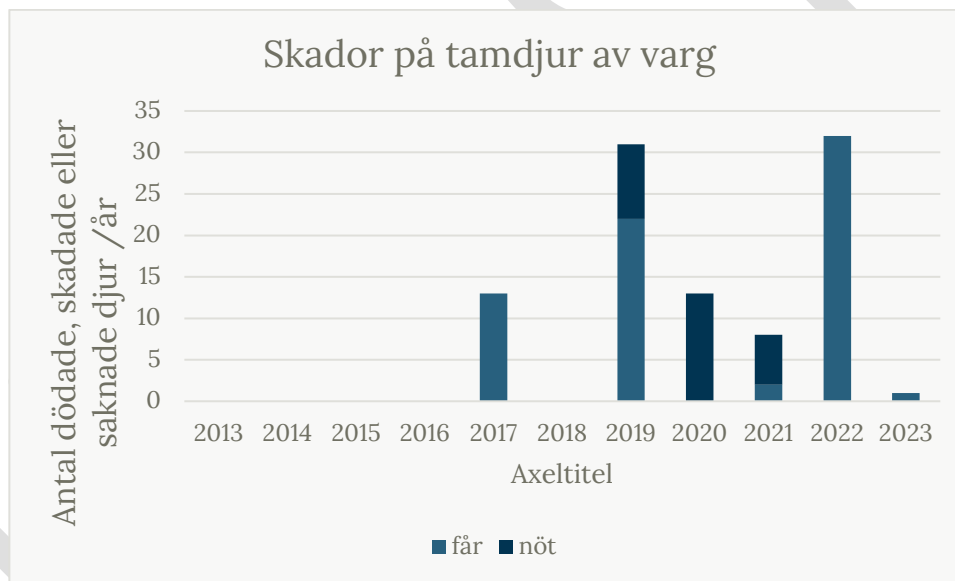

Bild 6 Antal angrepp orsakade av varg (dödade, skadade eller saknade djur i Östergötland/år).

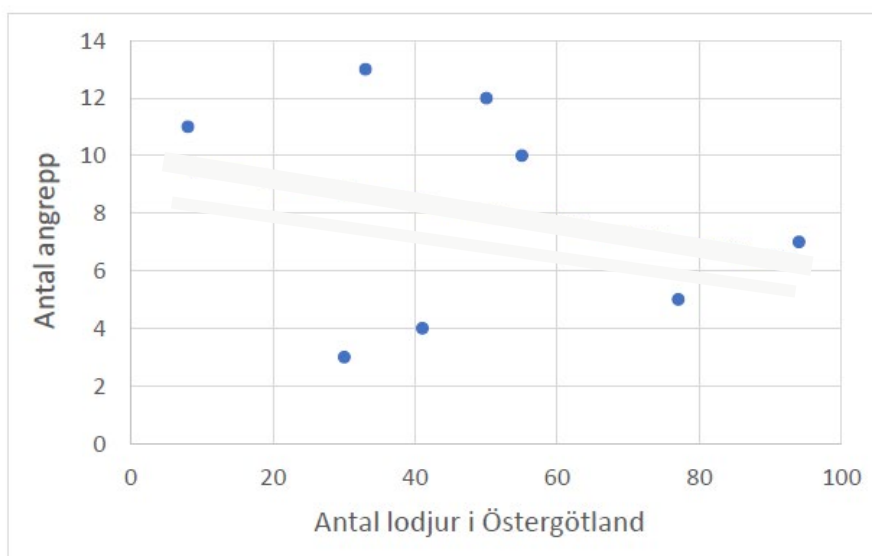

Bild 7. Förhållandet mellan antal lodjur i Östergötland och antal angrepp på får och getter.

Mål att öka förtroende för förvaltningen

Länsstyrelsen ska arbeta för en samexistens mellan människor och rovdjur. För att det ska fungera krävs att människor känner förtroende för rovdjursförvaltningen. Öppenhet, tydlighet och förutsägbarhet från förvaltande myndigheter ökar förtroendet för myndigheternas arbete.

Information och kommunikation

Förekomsten av rovdjur väcker ofta starka känslor och behovet av saklig information är stort. Länsstyrelsen ska vara en källa till aktuell och saklig information om rovdjur till tamdjursägare, jägare och övrig allmänhet. Informationen ska vara uppdaterad och lättillgänglig.

Länsstyrelsens besiktningsmän och övrig fältpersonal är viktiga resurspersoner för insamling och spridning av information i länet i samband med besök hos djurägare och i möten med markägare, djurhållare, jägare och allmänhet.

Viltförvaltningsdelegationens ledamöter har ett ansvar att förmedla saklig information i sina roller som företrädare för näringar, politik och olika intressen. Det är därför viktigt att alla förvaltningsbeslut rörande rovdjur som fattas av Länsstyrelsen och andra förvaltande myndigheter når delegationens medlemmar.

Stöd till tamdjursägare

I förebyggande syfte finns bidrag för att förebygga skador av stora rovdjur tex genom att bygga rovdjursavvisande stängsel, se Länsstyrelsens hemsida för mer information. För att få kännedom om angrepp som skett i länet kan djurhållare registrera sig till rovdjursalert, via Länsstyrelsen hemsida, då får man ett sms om det skett ett dokumenterat angrepp.

Om skadan sker har Länsstyrelsen beredskap dygnet runt för att kunna ta emot samtal om rovdjursdödade eller skadade tamdjur. Vid angrepp åker besiktningsperson till gården för att besikta skadade djur, vara rådgivande för att förhindra nya angrepp och hjälpa till med det akuta arbetet med djur och stängsel.

Länsstyrelsen är efter angreppet tillgänglig för djurhållaren och hjälper till med information om vilken ersättning man kan få och kommunikation med media. Södra rovdjursförvaltningsområdet har en gemensam kommunikationsplan vid angrepp på tamdjur. Länsstyrelsen har erfarenhet av flera olika situationer man kan ställas inför och hjälper gärna till eller delger, om möjligt, kontakter till organisationer som kan vara behjälpliga i andra situationer.

Jour och beredskap

Länsstyrelsen har beredskap för att kunna ta emot samtal om skadade, döda eller saknade tamdjur som misstänks ha haft samröre med rovdjur. Jouren används också för anmälan om hundar som dödat eller skadats av rovdjur, samt om rovdjur fällts/påskjutits med stöd av 28 § jaktförordningen (1987:905). Direktnummer återfinns på Länsstyrelsens webbplats.

Hantering av rovdjur nära människor och bebyggelse

Viltskadecenter har utarbetat rekommendationer för hantering av situationer med vargar nära bostadshus eller människor. Länsstyrelsen arbetar utifrån dessa rekommendationer med dokumentation, information och åtgärder. Alla situationer där varg vistats nära tamdjur eller människa (som vistas utomhus, ej i bil eller inomhus) bör rapporteras till Länsstyrelsen. Rapporterna följs alltid upp. Sker detta vid upprepade tillfällen kan det vara aktuellt med åtgärder. För att få tillräckligt underlag till bedömningen uppmanas alla att rapportera händelserna för kvalitetssäkring och dokumentation.

Mål att uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus

Rovdjursförvaltningen i Östergötlands län ska bidra till att gynnsam bevarandestatus upprätthålls i länet och landet för de rovdjursarter som

förekommer i länet (lodjur, kungsörn och varg).

Antal rovdjur

Övergripande riktlinjer beslutas av Viltförvaltningsdelegationen och anger inriktningen för olika delar av den regionala rovdjursförvaltningen.

Gynnsam bevarandestatus beskriver vilka förutsättningar på nationell nivå som krävs för att en art ska kunna finnas kvar på lång sikt.

Referensvärden för gynnsam bevarandestatus anger den lägsta nivån för att arten ska ha gynnsam bevarandestatus.

Bedömningen av gynnsam bevarandestatus ska göras på vetenskapliga grunder. Riksdagen har tagit ställning till att de stora rovdjuren i Sverige har gynnsam bevarandestatus och angett ett referensintervall.

Naturvårdsverket har därefter fastställt exakta referensvärden för lo- och vargpopulationens minsta storlek. Referensvärdet ska rapporteras till EU vart 6:e år enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

	Lo	Varg
Referensvärde (antal)	870	300

Tabell 2. Nationellt referensvärde för lo och varg

Minimivåer innebär en regional fördelning av de nationella referensvärdena och summan av dessa motsvarar minst de nationella referensvärdena för respektive art. Minimivån är ett mått på hur många föryngringar av en viss art som minst måste finnas i varje län. Naturvårdsverket fattar beslut om att fastställa minimivåer för varje län och förvaltningsområde efter förslag från samverkansråden. Innan samverkansråden lämnar förslag har dessa prövats för godkännande i respektive läns viltförvaltningsdelegationer. Beslut om nya minimivåer fattas minst var femte år.

Föryngring (FY) av lodjur är en hona med årsunge/ungar. För varg är en föryngring vargpar med unge/ungar.

Tabell 3. Minimivå lo beslutad 2024-04-29, minimivå varg beslutad 2024-06-10, beslut av Naturvårdsverket

	Lo	Varg
Södra förvaltningsområdet	35 FY 191 individer	7,5 FY 75 individer
Östergötland	6 FY 33 individer	Varg, ej minimivå på länsnivå

Förvaltningsmål är det antal av en rovdjursart som förvaltningen har som mål att uppnå och upprätthålla i länet. Förvaltningsmål kan variera i storlek beroende på lokala förutsättningar men måste vara högre än miniminivån. Detta då det måste finnas marginal så att miniminivån inte riskerar att underskridas vid jakt eftersom det finns variationer i hur många ungar som föds varje år, dödlighet i trafiken och andra slumpmässiga faktorer som också påverkar hur många djur som finns i ett område. Förvaltningsmålet beslutas länsvis och påverkas inte av andra läns förvaltningsmål. Detta är det antal djur som förvaltningen ska syfta att hålla i länet.

Tabell 4. Förvaltningsmål lo Östergötland beslutad av Viltförvaltningsdelegationen 2024-06-11

Östergötland	8-11 FY 44-60 individer
--------------	----------------------------

Mål att endast legal jakt ska förekomma

Licensjakt

Licensjakt är ett viktigt verktyg för förvaltningen och innebär att begränsad jakt i vissa fall kan tillåtas enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905). Syftet med licensjakten kan bland annat vara att minska koncentrationen av en rovdjursart i ett område för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning. Naturvårdsverket får besluta om licensjakt och länsstyrelserna får fatta beslut om sådan jakt efter delegation. Licensjakt kan bara beslutas om det inte finns någon annan lämplig lösning på det problem man vill lösa med jakten och under förutsättning att licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste ske under strikt kontrollerade former och i begränsad mängd.

För att Naturvårdsverket ska kunna delegera rätten till Länsstyrelsen att besluta om licensjakt ska miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet ha uppnåtts.

Skyddsjakt

Varg, lodjur och flera andra arter är strikt skyddade enligt art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om

bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter). Undantag från det strikta skyddet kan endast medges av skäl som finns angivna i 23 a respektive 23 c §§ jaktförordningen (1987:905).

Länsstyrelsen kan fatta beslut om skydds jakt i enlighet med förutsättningarna i § 23 a jaktförordningen (1987:905). Där framgår att beslut om skydds jakt bland annat får fattas i syfte att förhindra allvarlig skada, förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning på problemet och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Vid prövning av skydds jakt gör Länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall utifrån eventuella skadors och olägenheter omfattning och under hur lång tidsperiod dessa har skett. Bedömningen beaktar om skadeförebyggande åtgärder vidtagits, vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenhet som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera en individ som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Naturvårdsverket beslutar med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905), att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter lodjur och varg.

Länsstyrelserna följer Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt.

Enligt 28 § jaktförordningen (1987:905) får en enskild person i en akut situation döda björn, varg, järv eller lodjur om denne bedömer att det krävs för att skydda egna eller andras tamdjur. Rovdjuret får dock bara dödas om angrepp inte kan förhindras genom skrämsel eller annan lämplig metod. Sådana händelser ska anmälas till Länsstyrelsen som därefter genomför en besiktning av händelsen.

Motverka illegal jakt

Länsstyrelserna har i uppgift att på regional nivå arbeta för att nå de övergripande målen inom rovdjurspolitiken. Illegal jakt kan lokalt påverka populationsutvecklingen och även artens möjligheter till spridning.

Detta innebär bland annat, att länsstyrelsen ska arbeta mot illegal jakt efter stora rovdjur och vara en del i arbetet med att förhindra faunakriminalitet. Stora rovdjur omfattas av artskyddsförordningens regler om fridlysning samt handel, preparering och förevisning, därmed ingår de i länsstyrelsens ansvar för tillsyn. Länsstyrelsen har också uppdrag att förebygga brott mot bestämmelser i miljöbalken och även hantera sådana brott i samarbete med Polismyndigheten och jägarorganisationer.

Ett grundläggande sätt att motverka illegal jakt kan vara att rovdjursförvaltningen i sin helhet är förutsägbar, tydlig och adaptiv samt upplevs som legitim.

Naturvårdsverket har samordnat en nationell samverkansgrupp mot illegal jakt på stora rovdjur.

Uppföljning

Målen följs årligen upp bland annat genom inventering av antalet rovdjur och uppföljning av skadefrekvens och illegal jakt. Viltskadecenter sammanställer statistiken. Länsstyrelsen redovisar de regionala resultaten för Viltförvaltningsdelegationen vid årliga sammanträden.

Bilaga 1. Förvaltningens organisation

Rovdjursförvaltningsområde

Sverige är uppdelat i tre rovdjursförvaltningsområden: södra, mellersta och norra. Gränsdragningen för de tre områdena baseras på områden för renskötsel (norra), vargstammens reproduktionsområde och det huvudsakliga expansionsområdet för lodjur (södra), se bild 1. Det södra rovdjursförvaltningsområdet består av nio län varav ett län, Gotlands län, endast berörs av kungsörn. De övriga länen är: Södermanland, Östergötland, Kalmar, Jönköping, Kronoberg, Halland, Blekinge och Skåne län. Dessa län omfattas främst av arterna lodjur, varg och kungsörn.

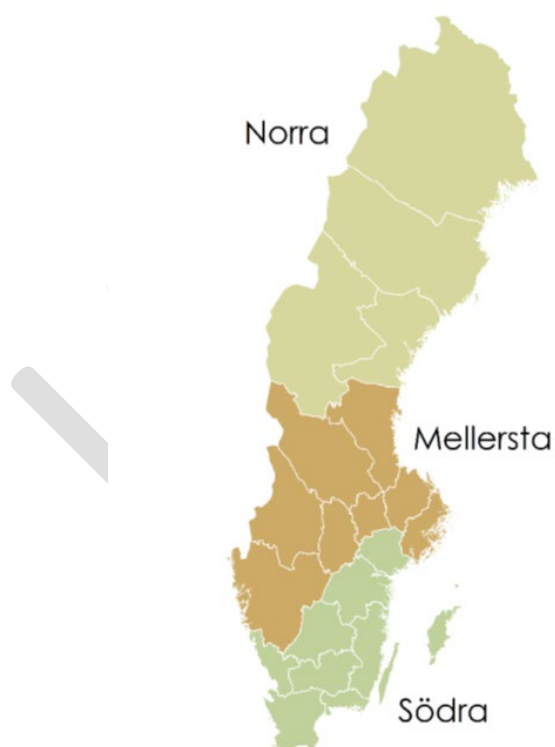

Bild 1 Landets förvaltningsområden för rovdjur

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har ansvar för förvaltningen av varg, björn, lo, järv och kungsörn i länet. I förvaltningen innebär det också att ta fram en förvaltningsplan för de rovdjur som förekommer i länet.

Förvaltningsarbetet innebär årlig inventering av lodjurs- och vargföryngringar, dokumentation av övrig vargförekomst och inventering av kungsörnsrevir och häckningsframgång.

Ytterligare en viktig del är informationsspridning om rovdjur vilket genomförs genom till exempel webb, nyhetsbrev, utställningar, föredrag och mediakontakter. Länsstyrelsen handlägger även ansökningar om ersättningar för viltskador orsakade av stora rovdjur samt ger bidrag till förebyggande åtgärder. I de fall där enskilda rovdjur gör upprepade angrepp kan länsstyrelsen fatta beslut om skydds jakt på skadegörande individer. Länsstyrelsen beslutar också, efter delegation av Naturvårdsverket, om licensjakt efter lodjur när populationsstorleken är tillräcklig i södra förvaltningsområdet.

Rovdjursförvaltningen finansieras med medel från Naturvårdsverket, samt Länsstyrelsens förvaltningsanslag.

Viltförvaltningsdelegationen

Viltförvaltningsdelegationen är en del i den regionala viltförvaltningen. Delegationen beslutar om övergripande riktlinjer för viltförvaltningen i länet gällande till exempel skötseln av älgstammen, licensjakt och skydds jakt, samt godkännande av förslag på regionala miniminivåer för rovdjur. Viltförvaltningsdelegationen består av politiska företrädare, samt representanter för Polismyndigheten, jakt- och viltvårdsintresset, naturvårdsintresset, friluftintresset, ägare och brukare av jordbruksmark, lokalt näringsliv och turism, skogsnäringen, natur- och ekoturismföretagen och yrkesfisket.

Samverkansrådet

Samverkansrådet består av landshövdingarna i respektive län inom ett rovdjursförvaltningsområde. Samverkansrådet samordnar arbetet mellan länsstyrelserna i frågor som rör flera län. Frågor till rådet bereds av en grupp rovdjurshandläggare från de olika länsstyrelserna i förvaltningsområdet. Besluten som fattas av samverkansrådet är rådgivande för de berörda länens viltförvaltningsdelegationer.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har regeringens uppdrag att arbeta med övergripande

frågor inom rovdjursförvaltningen. Naturvårdsverket ansvarar bland annat för att:

- Besluta om föreskrifter som rör rovdjur, till exempel inventeringar och ersättning för skador som orsakats av vilt
- Fastställa miniminivåer för antalet rovdjur i varje rovdjursförvaltningsområde och län
- Fastställa inventeringsresultat
- Skriva nationella förvaltningsplaner för rovdjuren
- Delegera beslutsrätten till länsstyrelserna om att få fatta beslut om skyddsjakt och licensjakt
- Följa länsstyrelsernas arbete på regional nivå
- Fördela medel till länsstyrelserna för bland annat rovdjursinventering, informationsinsatser och viltskador
- Ge vägledning och information
- Fördela medel till viltforskning

Bilaga 2. Lagar och regler i rovdjursförvaltningen

Förordningar, propositioner och direktiv

Förordning (2009:1263)

Förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och Naturvårdsverkets tillhörande föreskrifter (NFS 2022:4) utgör ramverket för rovdjursförvaltningen och reglerar:

- Uppdelning av landet i rovdjursförvaltningsområden
- att varje förvaltningsområde ska ha ett samverkansråd
- processen för att fastställa miniminivåer för de olika rovdjuren
- att Länsstyrelsen ska skriva en rovdjursförvaltningsplan
- att Länsstyrelsen ska inventera rovdjuren i länet varje år
- att Naturvårdsverket granskar och fastställer resultatet av inventeringen

Förordning:

[Förordning \(2009:1263\) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Föreskrift:

[NFS 2022:4 Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur \(naturvardsverket.se\)](#)

Förordning (2009:1474)

Förordning (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer reglerar Viltförvaltningsdelegationens arbete och hur den ska vara sammansatt. Specifikt för rovdjursförvaltning står det också i förordningen att viltförvaltningsdelegationen ska:

- Besluta om övergripande riktlinjer för viltförvaltning, licensjakt och skyddsjakt i länet.
- Pröva för godkännande det förslag till miniminivåer för rovdjur

som länsstyrelsen ska lämna till samverkansrådet.

- Pröva för godkännande den rovdjursförvaltningsplan som länsstyrelsen tar fram.

Förordning:

[Förordning \(2009:1474\) om viltförvaltningsdelegationer | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Jaktförordningen (1987:905)

Reglerar licensjakt och skydds jakt på rovdjur samt skydds jakt på enskilda initiativ.

Förordning:

[Jaktförordning \(1987:905\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Viltskadeförordning (2001:724)

Viltskadeförordning (2001:724) och Naturvårdsverkets tillhörande föreskrifter om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2018:5, konsoliderad med ändringsföreskrifter NFS 2019:4) reglerar ekonomisk ersättning till tamdjursägare för rovdjursskadade tamdjur och bidrag till skadeförebyggande åtgärder.

Förordning:

[Viltskadeförordning \(2001:724\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Föreskrifter:

[NFS 2018:5 Naturvårdsverkets föreskrifter om bidrag och ersättningar - konsoliderad \(naturvardsverket.se\)](#)

Rovdjursproposition

Rovdjurspropositionen (prop. 2012/13:191) ”En hållbar rovdjurspolitik” beskriver inriktningen för den svenska rovdjurspolitiken.

Proposition:

[En hållbar rovdjurspolitik \(Proposition 2012/13:191\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

EU:s naturvårdsdirektiv

Direktiven listar arter och naturtyper som anses skyddsvärda i ett europeiskt perspektiv och som ska bevaras långsiktigt.

Art och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992

om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter)

[untitled \(europa.eu\)](#)

Fågeldirektivet (Europaparlamentet och rådets direktiv 09/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147>

UTKAST

Bilaga 3. Dokument och länkar

Miniminivåer

Beslut om miniminivåer

[Miniminivåer för rovdjursarter regionalt \(naturvardsverket.se\)](#)

Nationella processer

Översyn av miniminivåer

Naturvårdsverkets vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur

Beskriver ingående hur processen för översyn av miniminivåer går till

[Miniminivåer för rovdjursarter regionalt \(naturvardsverket.se\)](#)

Inventeringsmetodik

Fastställda instruktioner för rovdjursinventering

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Vilt/Inventeringsmetodik-for-stora-rovdjur/>

Riktlinjer om skydds jakt

Naturvårdsverkets riktlinjer om skydds jakt

[Uppdaterade riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur \(naturvardsverket.se\)](#)

[bilaga-skydds jaks riktlinjer.pdf \(naturvardsverket.se\)](#)

Viltskadecenters rekommendationer

Ersättningsrekommendationer

Viltskadecenter är rådgivare till både myndigheter, intresseorganisationer, enskilda lantbrukare och andra som berörs av rovdjur. De tar fram rekommendationer för förebyggande åtgärder och ersättningsnivåer.

[Viltskadecenters rekommendationer avseende bidrag och ersättningar tamdjur och hundar | Externwebben \(slu.se\)](#)

Nära vargar

De tar också fram rekommendationer för hantering av rovdjur nära människor och bebyggelse.

https://pub.epsilon.slu.se/14105/1/frank_j_170328.pdf

Rovdjursavvisande stängsel

[Permanenta åtgärder mot stora rovdjur | Externwebben \(slu.se\)](#)